

Ifjúsági lakóház-építkezés

a Püspök utcában

A járőrelők megfigyelhették, hogy egy bizonyos idő óta valamennyi építkezésnél tábla hirdeti, melyik vállalat a kivitelező, sőt az építésvezető, a művezető nevét és lakcímét is pontosan feltüntetik. Szokatlan tábla hívja magára a figyelmet a Mérey és a Püspök utca sarkán építkezésnél. A fehér táblán nagy fekete betűkkel a következő felírás áll: »Ifjúsági lakóház-építkezés!«

Mint ismeretes, a Csongrád megyei Építőipari Vállalat KISZ-szervezete két lakóházat épít a földszint feletti védnökséget. A Hulam utcai bérház, melyet a vállalat kizsesei és a szervezetén kívüli fiataljai építettek, már elkészült. A védnökség-vállalat pedig kötelez. Az építőipari vállalat KISZ-szervezete, a KISZ Szeged városi bizottsága és a városi tanács-ügy határozott, hogy a következő ifjúsági lakóház-építkezést, a Püspök utca 9., Mérey utca 5. és a Püspök utca 3. szám alatt szervezik meg.

Az Antal-brigád

Idén április közepén kezdték meg a munkát a fiatalok. Jelenleg a Mérey utcai szakaszon a földszint feletti födém betonozásán dolgoznak. A hatalmas daru szalmaszálként emeli magába a nehéz vasbeton födémgerendákat. Antal István és brigádja irányítja ezt a munkát.

Az építkezésen mindenütt fiatal arcok tűnnek fel. Igen sok KISZ-tag és a szervezetén kívüli fiatal

tal dolgozik az állványokon, a falak mellett. Molnár Henrik az ifjúsági kőművesbrigád vezetője. Ő a brigád legidősebb tagja, a többiek átlagéletkora alig haladja meg a 20 évet. A serényen dolgozó kőművesek közül is kiemelkedik Makai István lelkes munkája. Egy hónap óta dolgozik itt, a Bécsi körúti bérház építkezéseiről jött ide. A szakmunkásviszágát 1960 augusztusában tette le, azóta már egy sor lakóházat épített fel társaival együtt. A Korányi rakparton a hétmeletes bérház építkezéseinek is ott dolgozott, a Teleki, a Kölcsey és a Bajcsi-Zsilinszky utcai bérházak egyenes falai is dicsérik munkáját. A Kossuth Lajos sugárúti építómunkás szálláson lakik, itt agit-prop. titkára a KISZ-szervezetnek. Mint ifjúsági vezető példát mutat társainak is.

— Az építő fiatalok — mondja Makai István — nemcsak azon dolgoznak, hogy minél hamarabb elkészüljön a ház, hanem a minőségre is nagy gondot fordítanak. Ez nemcsak vállalati érdek, hanem egyéni is.

Az ifjú „vezérkar”

Fiatalokból áll a »vezérkar« is. Medgyesi Ferenc, az építésvezető 30 éves, a művezető Börcsök Frigyes és a technikus Szőgi László is a fiatal korosztályhoz tartozik. Medgyesi Ferenc, a fiatal építésvezető elmondta, hogy a Püspök és a Mérey utca nem egyedüli építkezése. Ezenkívül 6 a felelős a Bajcsi-Zsilinszky utcai bér-

ház építkezéséért, az 51 lakásos Bécsi körúti 2-4. számú házért, s ugyancsak az ő gondjaira bízta a Teleki utca 7. és a Kölcsey utca 8. számú lakóház építését is. Általában kétnaponként keresi fel a lakóházakat, s ott tartózkodik többet, ahol több a probléma, több segítséget várnak az építők.

Igy aztán érhető, hogy legtöbbet a Püspök utcai építkezéseknél dolgozik Medgyesi építésvezető. Már kezdetben igen sok probléma megoldása várt rá. Külön gondot okozott, hogy a Mérey utcai részen sokáig dolgozott a ktsz, a tanács nem tudott részükre megfelelő helyet biztosítani, így nem kapták meg az építők teljes munkaterületüket. Mint említettük, áprilisban kezdték meg a munkát, de csak júniusban bontották le a ktsz helyiséget. A bontott anyagot sem szállították el időben. Az egyébként is szűk területen emiatt nem tudták fogadni az építőanyagot, ez is hátráltatta a munkát.

Határidőre

A tervek szerint 1962. április 17-én kell átadni a lakóházat. A sarokterületben (Mérey utca 5. és Püspök utca 9. szám alatt) 22 két, illetve másfél szobás lakást építenek. A háromemeletes utcai fronthoz szervesen kapcsolódik majd egy belső udvari szárny — ez négyemeletes lesz. A Püspök utca 3. számú ház ugyancsak három emelettel készül, melyben 15 kétszobás összkomfortos lakást helyeznek el. A kezdeti lemaradást pótolni kell. Az ifjúsági lakóház építők kivétel nélkül valamennyien igen nagy szorgalommal, lelkesedéssel dolgoznak.

A két ifjúsági ácsbrigád, a Földi és a Mészáros, a Farkas és az Antal kubikosbrigád tagjai, a kőművesek, az ácsok, a technikusok és művezetők érzik felelősségüket: határidőre átadják a 37 lakást.

Horváth Lászlóné

Egy hét múlva békekölcsön-sorsolás

Az OTP szeptember 10-én és 11-én rendezi az Első, az Ötödik és a Hatodik Békekölcsön 1961. második félévi húzását. A sorsolásokat mindkét napon Budapesten tartják.

Vasárnap délelőtt az Első Békekölcsön nyereményeit sorsolják: 62 700 kötvényre 19 287 600 forintot.

Hétfőn délután két óra alatt bonyolítják le az Ötödik és a Hatodik Békekölcsön sorsolását. Az Ötödik Békekölcsönből 171 600 kötvényre 31 152 800 forint, a Hatodik Békekölcsönből pedig 253 200 kötvényre 44 387 800 forint jut a nyerteseknek. Ezen a napon sorsolják a Magyar Népköztársaság 4 százalékkal kamatozó törlesztéses kölcsönét is. A szeptemberi kétnapos húzáson a három kölcsönből összesen 487 500 kötvényre 94 828 200 forintot fizet vissza az államunk a kötvénytulajdonosoknak. (MTI)

magára, de ha figyelmes, észreveszi a belső kongást a szép dekoráció mögött.

Ez a stílus valóban plebejusi —, de nem is művelt, s éppen emiatt kell óvakodni tőle. Sajnos tapasztalható, hogy az ellenkezője történik, nem óvakodnak ettől az ürességtől, mert előfordul, hogy valaki két idegen szót hall, s a következő sarkon »műveltségének« csodálatására használja. Pedig lejárt a finnyáskodó, szóvirágokban élvező, szellemi előkelőséget mímelő stílus. Ez a letűnt korok stílusának maradványa — s nem korunk alakuló, fejlődő stílusának ismérve. Ezért a felújításokra irányuló igény csak igény marad, mert társadalmunk nem igényli a kultúrznobok finnyáskodását.

A régi és az új harca nemcsak gazdasági és társadalmi életünk területén érzékelhető: az irodalom és a köznyelv formálódó stílusában is. Régebben az érzélgősség, a szentimentalizmus, a kifejezés disztinzióválsága, az akadémizmus, a szép magyar nyelv keverése idegen szavakkal, a műveltség fokmérője is volt, de ma már ezek a stílusbeli tényezők negatív vonásként jelentkeznek. Régebben az irodalom, — az újság is — a felső- és középrétegekre épült, de ma a hatalom új tényezőinek: a munkás, paraszt, értelmiségi rétegeknek szól. Régebben a természet- és társadalomtudomány, a technika ismeretének tömegmértévé válása nem jelentett problémát — ma központi kérdés, s természetesen ez is befolyásolja az irodalom és a köznyelv alakulását. A mi népünk eddig nem állt a világméretű osztálykülzdelem első sorában, de most ott van, az antiimperialista front élvonalában —, s ez a körülmény is hat az irodalmi irodalmi köznyelvi stílusra.

A legjellemzőbb mégis csak az, hogy a hatalom birtokában levő munkásosztály megteremtí a maga irodalmát, saját stílusát. Ez nyilvánvalóan más lesz, mint a századforduló idején a magyar irodalom és a közélet nyelvezete, stílusa. Már ma is, de a jövőben még inkább, az egyszerűség, a bátor kifejezési mód, az egyszerű képalakítás válik domináló tényezővé. Nemcsak azért, hogy ma megértse a négy elemít végzett munkás, paraszt a mondánivalót, hanem az egyszerűség — a stílusban is — egyszerűség marad, akkor is, amikor a felnövő generáció a tizenhét éves tendenciáj tartó iskolakötelezettség után számottevő műveltséggel lép az életbe.

Kár kifogásolni a »plebejusi színvonalat«. E korfolyamatot e tekintetben sem lehet feltartóztatni, keveseknek más irányba terelni. Ha barátunk úgy említette volna, hogy e stílusnak megvannak a maga gyengeségei, veszélyei, akkor a vita egészen más jellegűvé válhatna e cikkben. Mert a jelenlegi körülmények között az irodalmi és

köznyelvi stílusnak valóban egyik lényeges betegsége a szürkeség, unalmasság. Nem tagadható, hogy irodalmunkban — akár a prózát, akár a lírát nézzük —, s újságírásunkban is, a stílus egyszerűségét és szépségét bántón torzítja egy-egy mű szürkesége, unalmassága. Az egyszerűség sohasem azonos a szürkeséggel, mert az unalmas sablonoknak nincs semmi köze a szocialista társadalomban kialakuló eleven, élénk, mégis egyszerű élethez. Az élet nem szürkebb és nem szimplább, sőt színesebb, hangulatosabb, lüktetőbb, mint a tókes társadalomban. Tehát a szürkeséget nem indokolja semmi, legfeljebb az írással foglalkozó emberek egyik-másikánál a stílusérzék hiánya.

Természetesen — bár nem is annyira természetesen — a szürkeségre ezer magyarázatot találnak az érintettek. Próbázzuk: »Móriczot nem utánozhatjuk, Gelléri Andor Endrét sem másolhatjuk... S ez valóban igaz. A lírikusok hasonlóképpen nyilatkoznak: »Ady szimbolizmusát más nem írhatja meg újra... József Attilát sem, mert epigon-ság vádjával illetnének...« Ez is igaz. Csakhogy ez még nem indokolja a szürkeséget, unalmasságot. A közéleti embereknek sem fogadható el indoknak az érdekes megjegyzés, miszerint: »nem beszélhetek Kossuth Lajos nyelvén, s nem utánozhatom Révai Józsefét sem.« Ez igaz, de ettől még lehet ízesen és főként magyarul előadni — szürkeségtől, sablontól mentesen, érdekfeszítően.

A szocialista társadalom irodalmának és közéletének stílusát mi alakítjuk ki. Ezért kutatjuk, keressük az új, egyszerű kifejezési formákat. Nagy reményekre jogosító kísérleteket látunk prózában, lírában, az újságírásban, előadásokban... de ezek a kísérletek csak addig hasznosak, amíg a közérthetőség határain belül maradnak. S a szürkeség elleni harc egyben nem torzulna el.

Ilyenforma kérdésekkel bíbelődik valamennyi tollforgató, aki igényli, hogy a közvélemény — az olvasótábor — számon tartsa. S ezek a kérdések foglalkoztatják az előadókat, szónokokat is. Ebből mégsem következik, hogy a formai, kifejezésbeli huszonnégyesek, bárdolatlanabbak, mint ezeltől huszonöt-ötven esztendővel voltak.

Végül: szándékosan beszélünk formai, stílusbeli kérdésekről, anélkül, hogy tartalmi vonatkozásokat érintettünk volna. Hiszen e beszélgetésen nem tartalmi kérdésekről hangzott el megjegyzés, Korunk társadalomtudománya, ideológiája, a különféle tudományágak fejlődése sok új tartalmi vonatkozást produkál. E tartalmi vonatkozások keresik és remélhetően megtalálják legjobb megjelenési formájukat: írásban, beszédben egyaránt. Átmeneti időskorban élünk — a kapitalizmusból a kommunizmusba —, melyben új megjelenési formák születnek: ez érvényes a nyelvre a stílusra, az irodalmi alkotásokra is.

Akad mindig vásárlójuk

A cipőgyár és a bőrruhakészítő nem gyárt „elfekvő” készleteket

Már réges-régen megszűnt az a gyakorlat, amikor egyes üzemek előszeretettel készítették olyan gyártmányokat, melyek csak nekik voltak kifizetődők, s nem bánták, hogy akad-e majd vásárlójuk. Különösen a divatcikkeket gyártó vállalatoknál kell vigyázni arra, hogy a rendeléssel lekötött mennyiségnél ne készítsenek többet egy-egy árucikkből, mert a többit könnyen válhat úgynevezett „elfekvő” készletté. Ilyen divatcikkeket gyártó üzem a Szegedi Cipőgyár és a Szörme- és Bőrruhakészítő is, nem közböcs tehát, hogy miként tartják szem előtt a népgazdaság érdekeit mindennapos munkájukban.

Export, de nem mindenáron!

A cipőgyár teljesítette első fél éves tervét, mégpedig olyanira pontosan, hogy ugyanannyi pár cipőt gyártottak, mint ahánvat a tervük előírt. Az exportra készülő típusokból azonban kétezer párral többet csináltak, míg a belkereskedelem számára nem szállították le a kívánt mennyiséget. Nyilvánvaló, hogy a vállalat minden körülmények között exportfeladatainak teljesítését tűzte ki célul, s ezért az a cikkek közül, melyek az export-rendelésben szerepeltek, rendszeresen többet gyártott, hogy az esetleges minőségi visszavetések ellenére is eleget tudjon tenni kötelezettségének.

Mivel azonban az olyan túlteljesítés tilos, mely nem az exporttalapost növeli, a belkereskedelem számára nem teljesíthette tervét a cipőgyár. Arra kényszerült, hogy leszűkítse a választékot, sőt egy típust teljesen elhagyjon. Tehát bármennyire is dicsérendő az, hogy a kiviteli tervet teljesítették, mégis tervszerűtlenséget követtek el. Meg kellett volna kísérelniük, hogy az exportra alkalmas többlettermelést is a külkereskedelemben értéksítsék, nem pedig a hazai piacon.

Egyáltalában nem a könynyebbik végét fogta meg a dolognak a cipőgyár, hiszen

az exporttermékeknek nagy az önköltsége és az anyagigénye. Olyan cipőt is beföldön értékesítettek, melynek önköltsége 102 százalékos, tehát ráfizetéses termék. Így azután magasabb lett a felhasznált anyaghányad, és a bérhányad is a tervezettnél. Annak ellenére, hogy a gyár egészében jól teljesítette mennyiségi tervét, mégsem volt meg a kellő jövedelmezősége.

Feleslegesen tárolt érték

A bőrruhakészítőnél mindössze 3,5—4 százalékat teszi ki az export az össztermelésnek, tehát főképp a hazai piacra dolgoznak. A termelési adatok szerint ez a vállalat sem végzett rossz munkát, lemaradás csupán két-három cikkel kapcsolatban akadt. Az exportterv irhabundák gyártását írja elő számukra, mégpedig a négy évnegyedre felosztva. Csak hogy a kész bundákat csupán papíron adják át az exportáló vállalatnak, valójában a szegedi üzem helybeli és budapesti raktárában tárolják.

Indokolatlan, hogy már az első fél évben is gyártson exportra a vállalat, mert ha — a névleges átadás következtében — nem is őket terhel a raktározás, a népgazdaság szempontjából mégis kihasználatlanul hever miatta több

millió forintos érték. A bőrruhakészítő kapacitása van akkora, hogy a második fél-év idején is — közvetlenül az értékesítés előtt — könnyűszerrel legyárthatja az egész szükséges mennyiséget exportra.

Az alapanyagok többségét a Pannónia Bőrgyártól kapja a Szegedi Szörme- és Bőrruhakészítő. A budapesti gyár nemrég bővült konfekció részleggel, és irhabundák gyártására kapott megbízást. Most tehát két helyen készíthik ugyanazt a cikket. A Csongrád megyei népi ellenőrzési bizottság megállapította, hogy ennek semmi értelme, a szegedi vállalat dolgozói több éves gyakorlattal és tapasztalattal rendelkeznek, s e mellett a gyár kapacitását sem kötik le.

Az elmondott hibák ellenére is bátran állíthatjuk, hogy a Szegedi Cipőgyár, valamint a Szörme- és Bőrruhakészítő Üzem tevékenysége kiegyensúlyozott gazdaságalkodást mutat, valóban nem gyártanak »elfekvő« készleteket. Ha a cipőgyár az exportra túlteljesített cipómennyiséget a belkereskedelem számára előre lekötött, akkor nem fordulhatna elő ezzel kapcsolatban náluk sem az említett visszasság. F. K.

Tovább fejlődik a Fémfeldolgozó és Finommechanikai Vállalat

A Fémfeldolgozó és Finommechanikai Vállalat rövidesen új cikkeket gyárt. Többek között motorkerékpár és gépkocsi szerelvényeket, valamint miniatűr, úgynevezett sportpresszó készüléket. Előreláthatóan októberben kezdik meg e cikkek gyártását. A profilbővítéssel együtt bővül az üzem is. A

motorszerelő részleg, mely eddig az üzem központjában, a Honvéd téren üzemelt, augusztus 28-tól a Petőfi Sándor sugárút 77. szám alá (a Csáki-féle malomba) költözött. A motorszerelő részleg egyébként meg is erősítették. Azt tervezik, hogy télen csónakmotorokat is javítanak majd.

Kötik a mezőgazdasági tanulószervezőket a tsz-ekben

Felsőbb oktatásügyi szervek segítségével megkezdődött a mezőgazdasági tanulók szerződötése a szegedi járás termelőszövetkezeteiben is. Az új mezőgazdasági tanulók az általuk választott szakmákban (szőlő-, gyümölcsstermesztés, zöldség-, kertészet, baromfitermesztés, általános növénytermesztés, stb.) három évre szerződnek le. A szerződötő tsz-ek kötelesek tanulóikat év közben állandóan szakmájukban foglalkoztatni. A tanulók egy-egy évből kilenc hónapot dolgoznak a gazdaságban. Munkájukért teljesítményeiknek megfelelő jövedelem illeti meg őket. Három hónapot pedig minden évben bentlakásos tanintézetben töltenek el. Ezekre a hónapokra kollektív szerződésben megállapított tanulófizetést kapnak. A három évben tehát összesen kilenc hónapot töltenek el tanintézetben, ahol mezőgazdasági szaktanárokt oktatják őket a választott szakma elméleti anyagára. A tanulói díj letelte után pedig szakmunkás vizsgát tesznek, s ennek megfelelően szakmunkás bizonyítványt kapnak.

A ruzsai Napsugár Tsz-ben a szőlő- és gyümölcsstermelői szakmába eddig már hat fiatalember szerződött le. A pusztamérgesi Rizling Tsz-ben 2, az üllési Árpád Tsz-ben 4, az ugyan-csak üllési Kossuth Tsz-ben 3, a balástyai Erdőközi Tsz-

ben pedig 2 tanulót szerződötettek eddig. További tanulószerződéseket már csak szeptember 15-ig fogadnak el az illetékes tanügyi hatóságok. Az utóbbi hetekben 20 tanuló-szerződést kötöttek a járásban s még újabb 20 tanuló szerződötésére van lehetőség.

A Magyar Televízió rendkívüli adásai

A Magyar Televízió szeptember 5-én 16 óra 55 perces kezdettel közvetítést ad a Kisstadionból a román párt- és kormánydelegáció tiszteletére rendezett gyűlésről.

Beszédet mondanak: Gheorghe Gheorghiu-Dej, a Román Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára, a Román Népköztársaság Államtanácsának elnöke és Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára.

Ugyancsak a Magyar Televízió közli, hogy szeptember 4-én 11 óra 55 perctől kb. 13 óráig közvetítést ad Lipcseből Walter Ulbricht és German Sztjepanovics Tyitov elvtársaknak, a lipcsei nemzetközi vásáron tett látogatásáról, majd 16 óra 25 perctől körülbelül 17 óra 30 percig közvetíti a G. Sz. Tyitov által tartott sajtókonferenciát.